

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve (alcím, ha van): A dokumentumfilmes valóságábrázolás etikai kérdései (Szabodon választott)				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Horányi Péter, horanyi.peter93@gmail.com, horanyi.peter93@g.mome.com				
Kód: B-SZ-301-ELM-222302-01 M-SZ-301-ELM-222302-01	Kapcsolódó tanterv (szak/szint):	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter):	Kredit: 5	Tanóraszám: 48 Egyéni hallgatói munkaóra: 102, heti 1-2 óra filmnézéssel
Kapcsolt kódok:	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Igen	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: A kurzus célja, hogy a hallgatók tudást szerezzenek a dokumentumfilm etikai kérdéseiről, problémáiról és kihívásairól. A kurzus során a hallgatók abba kapnak betekintést, hogy a dokumentumfilm legjelentősebb stílusirányzatai és megközelítésmódjai milyen kapcsolatban vannak a valóság ábrázolhatósága során felmerülő problémákkal, a hitelesség kérdéseivel vagy az alkotó és a szereplők közötti kapcsolat etikai aspektusaival. A kurzus kiemelt célja továbbá, hogy a hallgatók kritikai gondolkodást és reflektív látásmódot sajátítsanak el: képesek legyenek felismerni és megérteni azokat a hatásokat, amelyekkel a dokumentumfilmek egy témát közvetítenek a néző felé. A kurzus tematikai fókuszja leginkább az elmúlt évek fontosabb alkotásait járja körbe, de bemutatásra kerül a műfaj néhány klasszikus, sokat hivatkozott darabja is.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): <i>Tudás:</i> <ul style="list-style-type: none">- Filmtörténeti tájékozottság- Ismeretek a dokumentumfilm stíluskorszakaiból, népszerű formáiból- A dokumentumfilm alapvető fogalmainak ismerete- A nemfikciós filmkészítés társadalmi szerepének, felelőségének és etikai kérdéseinek megismerése <i>Képesség:</i> <ul style="list-style-type: none">- Képes elemezni, valamint önálló szakmai álláspontot kialakítani a dokumentumfilmzés általános társadalmi és etikai kérdéscsoportjait illetően- Értékeli a dokumentumfilmmel kapcsolatos felvetett koncepciókat és problémákat- Képes megérteni a dokumentumfilmes elbeszélésmódok hatásait- Képes történelmi és kulturális összefüggéseket felfedezni a dokumentumfilmben <i>Attitűd:</i> <ul style="list-style-type: none">- Kritikai érzékkel viszonyul a dokumentumfilmes műfajokhoz és elbeszélésmódokhoz- Nyitott az új ismeretekre, szempontokra és megközelítésekre <i>Autonómia és felelősségvállalás:</i> <ul style="list-style-type: none">- Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit, helyzetét a dokumentumfilmek viszonylatában				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:				

1. óra: Bevezető: A dokumentumfilm definiálásának lehetőségei és kérdései
2. óra: A szereplő és a rendező kapcsolatának etikai kérdései
Kötelező film: Tuza-Ritter Bernadett: *Egy nő fogságban* (2017). Ajánlott film: Körösi Máté: *Dívák* (2021).
3. óra: Ábrázolásmódok a dokumentumfilmben: a hiteles ábrázolás problémája
Kötelező film: Robert J. Flaherty: *Nanuk, az eszkimó* (1922). Ajánlott film: Luis Buñuel: *Föld, kenyér nélkül* (1933).
4. óra: A beavatkozásmentes megfigyelés problémái: A *direct cinema* és a *cinema verité* dokumentumfilmezés
Kötelező film: Jean Rouch & Edgar Morin: *Egy nyár krónikája* (1961). Ajánlott film: Maysles-fivérek: *Salesman* (1969).
5. óra: Narrativizálódás és műfaji elemek megjelenése a dokumentumfilmben
Kötelező film: Errol Morris: *A keskeny, kék vonal* (1988). Ajánlott film: Joshua Oppenheimer: *Az ölés aktusa* (2012).
6. óra: A szubjektív ábrázolás és emlékezet helyzete a dokumentumfilmben
Kötelező film: Jonas Poher Rasmussen: *Menekülés* (2021). Ajánlott film: Ari Fohman: *Libanoni keringő* (2008).
7. óra: Dokumentumfilm és traumafeldolgozás
Kötelező film: Zurbó Dorottya: *Könnyű leckék* (2018). Ajánlott film: Oláh Judit: *Visszatérés Epipóba* (2020).
8. óra: Politikai aktivizmus és dokumentumfilm
Kötelező film: Michael Moore: *Fahrenheit 9/11* (2004). Ajánlott film: Franz Böhm: *A jövő gyermekei* (2021).
9. óra: A holokauszt emlékezetének etikai kérdései
Kötelező film: Révész Bálint: *Nagyi Projekt* (2018). Ajánlott film: Claude Lanzmann: *Shoah* (1985)
10. óra: Emberi jogok reprezentációja dokumentumfilmes eszközökkel
Kötelező film: David France: *Üdvözljük Csecsenföldön* (2020). Ajánlott film: Heather White, Jialing Zhang, Lynn Zhang: *Complicit* (2017)
11. óra: Áldokumentumfilm és mockumentary
Kötelező film: Sacha Baron Cohen: *Who is America* (2018). Ajánlott film: Rob Reiner: *This is Spinal Tap* (1984).
12. óra: Dokumentumfilm a bűn nyomában?
Kötelező film: Vít Klusák, Barbora Chalupováóra: *Csapda a neten* (2020). Alexander Nanau: *Kollektíva* (2019).

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük:

Minden hétre a hallgatóknak otthon egy filmet kell megnézniük, amit online formában érhetnek el. A tanórák első fele előadás, amely filmtörténeti kontextust nyújt az adott téma kapcsán. Ezt követően a hétről-hétre feladott filmeket, illetve a filmek kapcsán felmerülő etikai kérdésselvetéseket interaktív formában beszéljük meg.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

Aktív órai jelenlét. (Maximum 3 hiányzás megengedett.) Az év végi írásbeli elemzés elvégzése.

A tanulás környezete:

Tanterem.

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

Órai aktivitás, a félév végi írásbeli házidolgozat megírása.

Az értékelés szempontjai:

Egyrészt aktív órai részvétel, az órák diskurzusaiba való bekapcsolódás. Másrészt írásbeli házidolgozat (minimum 8 ezer leütés szóközök nélkül, legalább egy hivatkozás szükséges) egy szabadon választott, a kurzus során nem kötelezően feladott dokumentumfilmről a félév során vizsgált szempontok szerint.

Az érdemjegy kiszámítása:

Félévzáró házidolgozat (70%). Szemináriumi aktivitás (30%)

0-50% - elégtelen

51-62% - elégséges

63-74% - közepes

75-86% - jó

87-100% - jeles

Ajánlott irodalom:

Bill Nichols: A dokumentumfilm típusai. In: *Metropolis* 2009/4. sz. pp. 20-41.

Carl Plantinga: Dokumentumfilm. *Metropolis* (2009) no. 4. 10–19.

Stóhr Lóránt: *Személyesség, jelenlét, narrativitás. Paradigmaváltás a kortárs magyar dokumentumfilmben.* Gondolat, 2019.

Egyéb információk:

-

Máshol, vagy korábban szerzett tudás elismerése (validációs elv):

-

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

-